

MILLIY TIKLANISH

17 (1015) ● 2019 йил 1 май, чоршанба ● Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz Тахририят — www.milliytiklanish.uz

1995 йил 10 июндан чиқа бошлаган

СУРХОНДАРЁ ТАРАҚҚИЁТИ ҲУДУДНИНГ ТАБИИЙ БОЙЛИКЛАРИ ВА ИМКОНИАТЛАРИДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИШГА БОҒЛИҚ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари ҳамда аввал берилган топшириқлар ижроси билан танишиш мақсадида 30 апрель кунини Сурхондарё вилоятига келди.

Давлатимиз раҳбари 2018 йил 19-20 январь кунлари Сурхондарё вилоятига ташрифи чоғида кўплаб истиқболли лойиҳалар билан танишиб, туман ва шаҳарларда қурилиш-бунёдкорлик ишлари кўламини сифат жиҳатидан кенгайтириш, саноат, қишлоқ

ҳўжалиги, туризм, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳаларини жадал ривожлантириш, аҳоли учун муносиб турмуш шароити яратиш юзасидан тегишли вазифаларни белгилаб берган эди.

Ўтган вақт мобайнида мазкур топшириқлар ижроси юзасидан

муайян ишлар амалга оширилди. Саноат, қишлоқ ҳўжалиги, хизмат кўрсатиш ва сервис йўналишларида умумий қиймати 3 триллион 12 миллиард сўмлик 423 та лойиҳа ишга туширилиб, 7 мингга яқин иш ўрни яратилди.

Ушбу топшириқлар ижроси доирасида вилоятда цемент ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Гранит ва габбро тошларини қазиб олиш ва қайта ишлаш корхонаси барпо этилди. Заоманвий таълим, тиббиёт муассас-

салари, иссиқхоналар қурилиб, турли зироатлар етиштириш, чорвачилик ва паррандачилик соҳаларини ривожлантириш, аҳолини арзон, сифатли уй-жой билан таъминлашга эътибор янада кучайди. Олиб борилаётган ислохотлар натижасида жорий йилнинг дастлабки чорагида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ялпи ҳудудий маҳсулот 3,4, саноат 2, қурилиш 25,5, хизматлар 4,2 фоизга ошди.

2-бет ➔

Депутат минбари

БОЛА ҲУҚУҚЛАРИ КАФОЛАТЛАРИ КУЧАЙТИРИЛАДИ

Мамлакатимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Шу боис, болаларнинг маънавий ва жисмоний ривожланиши учун шарт-шароит яратиш, БМТнинг "Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенцияси" талабларига риоя этилишини таъминлаш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Ҳар қандай фуқаролик жамиятида болаларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, ўсиб келаётган ёш авлоднинг баркамол, жисмоний ва руҳий соғлом шахс этиб тарбиялаш, уларда ватанпарварлик, меҳнатсеварлик, масъулият ҳиссини шакллантириш долзарб масала саналади.

Юртимизда болалар ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини кафолатлашнинг ҳуқуқий асослари яратилган. Хусусан, Конституциямизда ота-оналар ўз фарзандини вояга еттунига қадар боқиш ва тарбиялашга мажбур экани, давлат ва жамият етим болаларни ва ота-оналарининг васийлигидан маҳрум бўлган ўғил-қизларни боқиш, тарбиялаш ва ўқитишни таъминлаши, фарзандлар ота-оналарнинг насл-насаби ва фуқаролик ҳолатидан қатъий назар, қонун олдида тенг экани, шунингдек, оналик ва болалик давлат томонидан муҳофаза қилиниши белгилаб қўйилган.

4-бет ➔

Фракция йиғилиши

ДАВЛАТ ДАСТУРИ ИЖРОСИ ЎЗ ВАҚТИДА БАЖАРИЛЯПТИМИ?

"Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси йиғилишида ана шу саволга жавоб изланди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2018 йил 28 декабрдаги Олий Мажлисга Мурожаатномасида: "Биз янги йилдан бошлаб сиёсий ҳаётимизда яна бир амалиётни жорий этамиз. Кириб келаётган йилнинг бош ҳужжати бўлган Мурожаатномада баён қилинган ҳар бир устувор йўналиш бўйича Бош вазир ва ҳукумат аъзолари амалга оширилган ишлар ҳақида Сенат ва Қонунчилик палатаси олдида ҳар чоракда ҳисобот бериб боради. Бу жараён оммавий ахборот воситалари орқали кенг ёритилиши лозим. Шу тариқа фуқаролар Мурожаатномада белгилаб берилган вазифаларни бажариш бўйича ҳукумат қандай иш олиб бораётганидан хабардор бўлади", — деб таъкидлаган эди.

3-бет ➔

Эътироф

"САРДОБА"НИ ЭНДИ ПАРИЖДА ҲАМ БИЛИШАДИ

"Ҳар бир халқнинг миллий қиёфасини танитишда, унинг ижодий салоҳияти, бой ва бетакрор маънавий бойлигини бўй-баста билан намоён этишда миллий санъатнинг ўрни беқиёсдир".

Нафақат мамлакатимиз, балки жаҳон саҳналарида ҳам халқ оғзаки ижодимизни кенг тарғиб қилиб келаётган "Сардоба" фольклор-этнографик ансамблининг концерт дастури билан таниша туриб шу ўйлар кечади дилдан...

2006 йилда Навоий шаҳридаги "Фарҳод" маданият саройи қошида ташкил этилган "Сардоба" фольклор-этнографик ансамблининг ўз ўрнига эга бўлишида унга услубий ва амалий кўмак берган профессор М.Жўраев, композитор Т.Маҳмудов, режиссёр У.Тоҳировнинг ҳиссаси салмоқли бўлди.

8-бет ➔

Конференция

ИННОВАЦИОН ҲОЯ — МАМЛАКАТ РИВОЖИНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

"Халқимиз дунёқарашида инновация муҳитини яратиш энг муҳим вазифамиздир. Инновация бўлмас экан, ҳеч бир соҳада рақобат, ривожланиш бўлмайди. Бу соҳадаги ўзгаришларни халқимизга кенг тарғиб қилмасак, одамларда кўнлик пайдо қилмасак, бугунги давр шиддати, фан-техниканинг мислсиз ютуқлари билан ҳамқадам бўлолмаймиз".

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий кенгаши ва Инновацион ривожланиш вазирлиги ҳамкорлигида 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг Ижтимоий соҳани ривожлантириш борасидаги вазифалари ижросини амалга ошириш мақсадида "Ёшлар инновацион фаоллигини оширишнинг долзарб вазифалари" мавзусида Республика илмий-амалий конференцияси ўтказилди.

4-бет ➔

Мулоҳаза

ҚЎЛ УЗАТСАНГ ОРИНГ ТЎКИЛАР...

...Пойтахтимизнинг машиналар серкатнов кўчаларидан бирида чет эллик меҳмонлар билан кетаётгандик. Биз ўтирган машина ҳам йўл тирбандлиги боис чорраҳада маълум муддат туриб қолди. Шу пайт 20-25 ёшлар атрофидаги бир йигит билан қиз етаклашганча машиналар оралаб юриб, тиланчилик қила бошлади. Қия очик кўзларини осмонга қадаганча ёнидаги ҳамроҳининг етовида юрганига қараганда, йигитнинг кўзи ожиз эди. Бу жуфтликнинг тезкор хатти-ҳаракатини кузатиб, чорраҳада анчадан буён "тирикчилик" қилаётганини англаш мушкул эмасди.

Светофорнинг қизил чироғи ёниши билан "иш"га киришиб, яшилда яна ўз жойига қайтиб кетаётган бу "тадбиркор"лар йўлимиз бўшагунча шу тарзда икки марта бориб-келишга улгурди. "Бечоралар ногирон экан", дея ич-ичимдан ачинаиб, кўп қатори мен ҳам дилдан чиқариб йигитга атаганимни узатдим.

6-бет ➔

"Milliy tiklanish" газетасини www.milliytiklanish.uz сайтида, шунингдек, fb.com/milliytiklanish, t.me/milliytiklanish_uz ижтимоий тармоқларида ҳам ўқинг!

Газетамизга обуна давом этмоқда!

"Milliy tiklanish" —

мамлакатимиз миллий тикланишига хизмат қилади

НАШР КЎРСАТКИЧИ — 158

/// Конференция

ИННОВАЦИОН ҒОЯ — МАМЛАКАТ РИВОЖИНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

Унда ЎзМТДП Марказий кенгаши, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партия фракцияси аъзолари, Инновацион ривожланиш ва Маданият вазирликлари, Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси, Республика Маънавият ва маърифат маркази вакиллари, олий ўқув юртлири профессор-ўқитувчилари, ёш олимлар, тадқиқотчилар, талаба-ёшлар иштирок этди.

— Бугун юртимиз ўз тараққиётининг янги босқичида инновацион ривожланиш йўлини танлади ва бу борада кенг қўллади ислохотлар амалга оширилмоқда, — деди конференцияда партия раҳбари Сарвар Отамуратов. — Сўнгги икки йил давомида Президентимиз ташаббуси билан соҳага оид эллидан зиёд норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар амалга киритилди. Ёшларнинг жамиятда олиб борилаётган ижтимоий-сиёсий жараёнлардаги ролини кучайтиришда уларнинг инновацион ғояларини ҳаётга татбиқ этиш муҳим масала ҳисобланади. Бу эса ўз навбатида қонун ва қонуности ҳужжатларини такомиллаштириш, ёшларнинг интеллектуал салоҳиятини ривожлантириш, рағбатлантириш каби устувор вазифаларни амалга ошириш ҳамда мазкур йўналишда илмий тадқиқот ишларини фаоллаштириш, фан ва ишлаб чиқариш интеграциясини такомиллаштириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқишни тақозо этади.

Анжуманда таъкидланганидек, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси мамлакатимизда ёшларнинг инновация бўйича амалга ошираётган илмий ишланмаларини ҳаётга татбиқ этишни ҳамда ушбу йўналишдаги ташаббусларни қўллаб-қувватлайди.

Конференцияда Инновацион ривожланиш ва Маданият вазирликлари, Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси мутасаддилари "Инновацион келажак — ёшлар қўлида", "Маданият соҳасида ёшлар инновацион фаоллигини оширишнинг долзарб масалалари" ҳамда "Мамлакатимизда ички туризмни ривожлантириш истиқболлари ва унда ёшлар туризмнинг ўрни" сингари мавзуларда маъруза қилдилар. Экспертлар, ёш олимлар ва мутахассислар иштирокида мавзуга оид бир қанча масалалар муҳокама қилинди.

Конференция ўз ишини ҳам ялпи йиғилиш, ҳам шўъбаларда давом эттирди. Унда, асосан, ёшларнинг инновацион фаоллигини оширишда давлат сиёсати; ёшлар инновацион фаоллигининг илмий-назарий асослари: миллий ва хорижий тажриба; ёшларнинг илм-фан, техника ва технология соҳасидаги инновацион ғоялари, тажрибалари; маданият, туризм соҳасида инновацион фаолиятни ташкил этиш бўйича таклиф-тавсиялар ишлаб чиқилди.

Анжуман сўнггида конференция иштирокчиларининг мамлакатимизда ёшларнинг инновацион фаоллигини ошириш ҳақидаги хулоса ва таклифлари қабул қилинди ҳамда мутасадди вазирлик, идораларга юборишга келишиб олинди. Ёш иxtирочиларнинг инновацион ғоялар ва технологиялар бўйича амалга оширилаётган лойиҳалари кўргазмаси намойиши иштирокчиларда катта қизиқиш уйғотди.

Фаол ва ташаббускор ёш иxtирочилар ЎзМТДПнинг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

Азизжон НАЗАРОВ,
Инновацион ривожланиш вазири ўринбосари:

— Вазирлик ёшларнинг инновацион фаоллигини ошириш масаласига жиддий эътибор қаратмоқда. Жумладан, 2018 йилда ёш олимларни қисқа муддатли илмий стажировкага юбориш мақсадида уч маротаба танлов ўтказилди. Унинг натижаларига кўра, бугунга келиб 30дан зиёд ёш олим АҚШ, Германия, Россия ва бошқа давлатларда жойлашган етакчи илмий марказларда малака ошириш ва стажировка курсларида иштирок этмоқда.

Вазирлик ҳузуридаги Халқаро молекуляр алергология марказининг 6 нафар ёш олими Вена тиббиёт институтида малака ошириб қайтди. Ҳозирги кунда Фанлар академияси тасарруфидаги Зоология, Астрономия, Биорганик кимё, Ядро физикаси; Полимерлар кимёси институтлари учун катта миқдордаги илмий лаборатория ускуналари харид қилинди.

Бу сингари амалий ишлар саногини давом эттириш мумкин. Ушбу ҳаракатлар замирида аввало ёшларнинг илм-фанга қизиқишини ошириш, инновацион ғояларини ҳаётга татбиқ этишдек эзгу мақсад мужассам.

Камола АКИЛОВА,
Маданият вазири ўринбосари:

— Ҳар бир мамлакат ўз тараққиёти пой-деворини инновация асосида мустаҳкамлашга ҳаракат қилмоқда. Ўзбекистонда ҳам бу масала давлатимизнинг доимий эътибор марказида.

Ёшлар инновацион фаоллигини маданият соҳасида оширишда сифатли таълимни йўлга қўйиш, фикр юритишни кенгайтириш, хорижий тилларни ўзлаштириш даражасини ошириш, малакали мутахассис тайёрлашга эътиборни кучайтириш, смарт технологияни кенгайтириш каби масалалар муҳим саналади. Масалан, театрни ривожлантириш учун ушбу соҳада жаҳонда қандай жараёнлар кечаётганлигини мунтазам кузатиб бориш, уларнинг энг илгор жиҳатларини юртимизда кенг татбиқ қилишни ўрганиш керак.

Маданият соҳасидаги инновацион жараёнларни ривожлантиришда малака ошириш жуда муҳим аҳамиятга эга. Шу соҳада таҳсил олаётган талабалар юртимизнинг маданият масканлари ҳақида етарлича маълумотга эга бўлиши, Ўзбекистон маданиятининг жаҳон миқёсидаги ўрни, Марказий Осиё давлатларининг бу борада амалга ошираётган ишлари юзасидан тажриба алмашиш орқали ҳам яхши натижага эришиш мумкин. Маданият, фан ва таълим қачон биргаликда ривожланса, мазкур соҳада инновацион фаоллик даражаси ҳам юқори бўлади.

Абдулазиз ОҚҚУЛОВ,
Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси раиси вазифасини бажарувчи:

— Қўмитамиз ходимларининг 70 фоизини ёшлар ташкил қилади. Олий ва ўрта махсус таълим муассасаларида "tourism challenge" номли тарғибот дастури амалга ошириляпти. Мазкур дастурда туристлар оқими паст бўлган даврда ўқувчи-талабаларни сайёҳатга жалб қилиш, бунинг асосида юртимизнинг тарихи билан таништириш назарда тутилган. Шу пайтгача 600га яқин саёҳат амалга оширилган бўлиб, умумий сайёҳларнинг 10

мингдан ортиғини ёшлар ташкил қилади. Шу йилнинг май ойи якунида фаол ёшларни номинациялар бўйича рағбатлантиришни мақсад қилганмиз. Энг юқори натижа кўрсатган ёшлар Марказий Осиё мамлакатларига саёҳат ва мана шу саёҳат давомида ўзининг тарғибот ишларини олиб боришга имконият яратилади.

Қўмита 2018 йил декабрь ойидан бошлаб ёшларни туризм соҳасига тадбиркорлик субъекти сифатида жалб қилиш мақсадида танлов эълон қилди. Ушбу танловга туризмни ривожлантириш жамғармаси томонидан 600 миллион сўм маблағ ажратилган. Бу сингари амалий ишлар юртимизда ҳам ички, ҳам ёшлар туризмни ривожлантиришда катта аҳамиятга эга.

Абдурашид ҲАСАНОВ,
Олмалиқ кон-металлургия комбинати бош муҳандисининг илм-фан бўйича ўринбосари, техника фанлар доктори, профессор:

— Ёшлар инновацион фаоллигини оширишда, аввало, улардаги фундаментал ва амалий кўникмаларни шакллантиришга алоҳида эътибор қаратиш лозим. Бу инновацион ғояларни ишлаб чиқаришга тўғридан тўғри татбиқ қилишга имкон яратади. Бунда ёшларнинг амалий кўникмасини ривожлантириш, хусусан "устоз-шогирд" анъанасини йўлга қўйиш яхши натижа беради. Баъзан талабалар, ҳатто ўқитувчиларнинг ҳам "ихтиро" ва "кашфиёт" тушунчаларини бир хил англаши бор гап. Аслида бу икки тушунчани аралаштириб юбормаслик лозим.

Интеллектуал ғояларнинг илмий асосланганлик даражасини ошириш керак. Бунда илмий нашрларда мақолалар чоп этиш муҳим аҳамиятга эга. Масалан, Исроилда 17–23 ёшли йигит-қизлардан жамоалар тузилади, улар ўзларида кўплаб ғояларни жамлайди. Аввало, ғоя мазкур давлатнинг ўзида синаб кўрилади, сўнгра ривожланган мамлакатларга маблағ эвазига тақдим этилади. Бу давлатга катта миқдордаги иқтисодий самара келтиради.

Алишер ҲОЛИҚОВ,
Тошкент автомобиль йўллари лойиҳалаш, қуриш ва эксплуатация қилиш институти ассистенти:

— Юртимизда ҳар йили турли соҳада кўплаб илмий конференциялар ташкил этилади. Бу эса илмий фаолият олиб бораётган ёшларнинг иқтидорини юзага чиқариш, тажриба алмашиш юзасидан кенг имконият яратади. Илмий изланиш олиб бораётган ёш олим сифатида таклифим, ўтказилаётган ҳар бир илмий-амалий конференция материаллари фақат унда қатнашаётган иштирокчилар ёки олий ўқув юрти илмий базасида қолиб кетмаслиги лозим. Алоҳида сайт ташкил қилиниб, унда ҳар бир мақола, тезис ва илмий материаллар жойлаштириб борилса мақсадга мувофиқ бўлади.

Шунингдек, юртимизнинг турли ҳудудда илмий янгилик қилган олимларнинг фаолияти билан танишиб бориш, мавзуга доир маълумотни осон топиш, олимларнинг ўзаро фикр алмашиши, бир-бирини ўрганиши ва янги ғоя ишлаб чиқиши имконини яратади.

Дилфуза МАҲКАМОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

/// Депутат минбари

БОЛА ҲУҚУҚЛАРИ КАФОЛАТЛАРИ КУЧАЙТИРИЛАДИ

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

"Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги қонунда эса уларнинг ҳуқуқлари мустаҳкамланган.

Президентимизнинг шу йил 22 апрелдаги "Бола ҳуқуқлари кафолатларини янада кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори бу борадаги ишларни янги босқичга олиб чиқишга қаратилгани билан муҳимдир.

Бинобарин, қарорда ота-она қарамогисиз қолган болалар яшаб турган уй-жойларини улар ўн саккиз ёшга тўлгунча қадар бронлаштириш ҳуқуқи, болаларнинг давлат органларига қилган мурожаатлари кўриб чиқиши кафолатланиши, 14 ёшга тўлганидан кейин ота-оналаридан алимент олиш юзасидан судда даъво қўзғатишга ҳақли экани, болаларни ҳимоя қилиш юзасидан судга мурожаат қилишда давлат бож ва бошқа тўловлардан озод қилиниши белгилаб қўйилгани навқирон авлод ҳуқуқларини янада кенгайтди. Шунингдек, унда оқилона ва мустақил фикрлаш қобилиятига эга бўлган бола, ёшидан қатъи назар ҳар қандай ҳолатда ўз фикрини ифода қилишга ҳақли экани мустаҳкамлаб қўйилди.

Қолаверса, эндиликда Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) ўринбосари — Бола ҳуқуқлари бўйича вакил лавозими жорий этилиши, фақат болалар ҳуқуқларини таъминлашга кўмаклашувчи сектор тузилиши фарзандларимизнинг ҳуқуқлари ҳимояси кучайишига кенг имконият яратади.

Шунингдек, биз депутатларнинг жойларда ўрганишларимиз жараёнида аҳоли томонидан эътирозларга сабаб бўлаётган никоҳ ёшининг тенг эмаслиги муаммоси ҳам мазкур қарор билан бартараф этилди. Яъни, жорий йилнинг 1 сентябридан бошлаб никоҳ ёши эркаклар ва аёллар учун бир хил — 18 ёш этиб белгиланди. Бу эса жамиятимизда эрта турмуш, oilaviy ажрашишлар каби бир қатор нохуш ҳолатларнинг олдини олишга хизмат қилади.

Қарор билан 2019/2020 ўқув йилидан бошлаб олий таълим муассасаларига абитурientларни қабул қилишнинг умумий сонидан Меҳрибонлик уйи ва Болалар шаҳарчасининг битирувчилари бўлган ота-онасиз болалар учун қўшимча равишда бир фоизгача давлат гранти асосидаги қабул квоталарини ажратиш тартиби жорий этиладиган бўлди. Бу айтиш мумкинки, уларнинг касб эгаси бўлиши йўлидаги истаклари рўёбга чиқишига замин яратади.

Яна бир муҳим жиҳат, "Етим болалар ва ота-она қарамогидан маҳрум бўлган болаларни ижтимоий ҳимоялаш тўғрисида"ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш, бугунги кунда амалдаги бир қатор қонунларга, хусусан, "Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги, "Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида"ги қонунларга, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш назарда тутиляпти. Шу орқали қонунчилик базаси янада мустаҳкамланади.

Айни пайтда мамлакатимиз аҳолисининг 40 фоизини вояга етмаганлар ташкил этишини ҳисобга оладиган бўлсак, бу жараёнда ота-оналар, давлат органлари ва кенг жамоатчиликнинг масъулиятини ошириш муҳим ва бунинг даврининг ўзи тақозо этмоқда.

Таҳлилларга мурожаат қиладиган бўлсак, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси ва унинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси томонидан жойларда иxtисослаштирилган ўқув-тарбия муассасаларида болаларга кўрсатилаётган хизмат, яратилган шароитлар ўрганилганда, улар моддий аҳволининг танглиги, атрофдагиларнинг эътиборсизлиги, ота-онасидан маҳрум бўлганлиги, oila аъзоларида зарарли одатлар мавжудлиги сабаб ҳуқуқбузарлик содир этгани маълум бўлган. Айтиш мумкинки, давлатимиз раҳбарининг ушбу қарори бу борадаги камчиликларни бартараф этиш, келажакимиз эгаларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ҳимоясини кучайтиришда муҳим ўрин тутди.

Умуман олганда, қарорда белгиланган вазифаларнинг амалга татбиқ этилиши, албатта, ёш авлодни ҳар жиҳатдан баркамол шахс этиб тарбиялашга хизмат қилади. Бу жараёнда, яъни болалар билан боғлиқ ҳар қандай вазифаларни амалга ошириш барчамиз бирдек масъулият юклайди.

Зумрад БЕКАТОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Оила ва аёллар масалалари бўйича комиссия раиси ўринбосари, ЎзМТДП фракцияси аъзоси

Этиборлиси, бу учрашувларда аҳолининг фаоллиги ортиб, депутатларга ишончи ошиб бормоқда.

ЎзМТДП Фарғона вилоят кенгаши
Ахборот хизмати

Бизнинг шарҳ

ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ПАРЛАМЕНТИ

унда мажоритар ва пропорционал сайлов тизими асосида тўрт йил муддатга сайланадиган 300 депутат фаолият юритади

Корея Республикаси — Шарқий Осиёда, Корея ярим оролининг жанубий қисмида жойлашган давлат. Ушбу мамлакат ҳудуди Шарқдан Япон денгизи, Ғарбдан Сариқ денгизи билан ўралган. Жанубда Корея бўғози уни Япониядан ажратиб туради. Денгиз чегаралари 8,7 минг километр. Пойтахти — Сэул шаҳри. Пул бирлиги — вон. Майдони 219,20 минг квадрат километр. Аҳолиси 50,22 миллион киши. Маъмурий жиҳатдан 9 вилоят ва унга тенглаштирилган 2 шаҳар (Сэул ва Пусан)дан иборат. Давлат бошлиғи — Президент.

Қонун чиқарувчи ҳокимиятни бир палатали парламент (Миллий Ассамблея) амалга оширади. Парламент умумий, тенг, тўғридан-тўғри ва яширин овоз бериш йўли билан тўрт йил муддатга сайланадиган 300 депутатдан иборат. Миллий ассамблея аъзолари ўз ваколатини амалга ошираётган пайтда бошқа давлат лавозимларида фаолият юритиши мумкин эмас. Ҳеч қайси депутат парламент мажлисларида илгари сурилган фикрлари, берган овозлари учун жавобгарликка тортилиши, Миллий Ассамблея розилигисиз ҳибсга олиниши, ушлаб турилиши мумкин эмас. Депутатлар фақат жиноят жойида қўлга олиниши мумкин.

Парламентнинг навбатдаги сессиялари йилига бир марта чақирилади. Навбатдан ташқари сессиялар Президент ёки парламент аъзоларининг тўртдан бир қисми таклифи билан чақирилиши мумкин. Навбатдаги сессия фаолияти юз, навбатдан ташқари сессия эса ўттиз кундан ошмаслиги лозим. Агар навбатдан ташқари сессия Президент ташаббуси билан чақирилса, у сессиянинг муддати ва ўтказишдан мақсадини аниқ маълум қилиши лозим.

Миллий Ассамблея аъзолари парламент Спикери ва вице-спикерини сайлайди. Парламент сессиялари очиқ-ошкора тарзда ўтказилади. Бироқ айрим ҳолларда парламент аъзоларининг кўпчилик қисми ёки Спикер ташаббуси билан ёпиқ мажлислар ҳам ўтказилиши мумкин.

Қонун лойиҳаларини парламент аъзолари ёки ижро ҳокимияти раҳбари илгари суриш ҳуқуқига эга. Миллий Ассамблея тасдиқлаган қонун лойиҳаси кўриб чиқиш ва имзолаш учун Президентга тақдим этилади. Президент қонунни ўттиз кун ичида кўриб чиқиб имзолайди. Агар у қонун лойиҳасидан қониқмаса, эътирозларини ёзма тарзда баён этган ҳолда уни қайта кўриб чиқиш учун парламентга қайтаришга ҳақли. Парламент қайтган қонун лойиҳасини яна бир бор кўриб чиқиши керак. Агар депутатларнинг камида ярми ҳозирлигида, уларнинг учдан икки ёки ундан ҳам кўп қисми қонунни ҳеч бир ўзгаришларсиз қайта маъқулласа, қонун қабул қилинган ҳисобланади.

Ижро ҳокимияти раҳбари янги молиявий йил учун бюджет лойиҳасини шакллантиради ва уни парламентга тақдим этади. Бу лойиҳани янги молиявий йил бошланishiга тўқсон кун қолганида парламентга тақдим этилиши лозим.

Миллий Ассамблея ушбу қонун лойиҳаси бўйича қарорни ўттиз кун ичида қабул қилиши керак.

Конституцияга ўзгартиш ва кўшимчалар киритиш ташаббусини парламент аъзоларининг кўпчилиги ва Президент илгари суриш ҳуқуқига эга. Миллий Ассамблеянинг Конституцияга ўзгартиш киритиш бўйича қарори бу ҳақда омма хабардор қилинганидан сўнг, олтимиш кун ичида қабул қилиниши лозим. Конституцияга ўзгартиш киритиш учун депутатлар корпусининг камида учдан икки қисми овоз бериши керак. Парламентнинг Конституцияга киритган ўзгартишлари бўйича миллий референдум ўтказилади. Референдум Конституцияга ўзгартиш киритилган кундан бошлаб ўттиз

кундан кечиктирмай ўтказилиши лозим. Конституцияга киритилган ўзгартишлар референдумда сайлов ҳуқуқига эга сайловчиларнинг камида ярми иштирок этиб, уларнинг кўпчилик қисми овоз берган тақдирда тасдиқланади.

Бош вазир, давлат кенгаши ёки ҳукумат вакиллари парламент ёки унинг қўмиталари мажлисларида иштирок этиш ҳуқуқига эга. Улар парламент талаби билан ҳам парламентнинг у ёки бу мажлисида иштирок этади ва бериладиган саволларга жавоб қайтаради. Миллий Ассамблея Бош вазир ёки давлат кенгаши аъзосини лавозимидан четлаштириш юзасидан таклиф билдириш ваколатига эга. Бунда таклиф парламентнинг камида учдан бир қисми ташаббуси билан илгари сурилиши ҳамда депутатларнинг кўпчилиги бу таклифни ёқлаб овоз бериши лозим.

Миллий Ассамблея ички тартиб-қоидалари ва регламентини қонунчиликка зид бўлмаган ҳолда қабул қилади. Парламент Президент, Бош вазир, давлат кенгаши аъзолари, вазирлар, Конституциявий суд судьялари, Марказий сайлов қўмитаси аъзолари, ҳисоб, аудит комиссияси

аъзолари ва бошқа мансабдор шахслар вазифаларини бажараётган пайтда Конституция ёки қонунга зид ҳатти-ҳаракат содир этган тақдирда уларга нисбатан импичмент (ишонсизлик) қўллаш чораларини кўриш ваколатига эга. Импичмент депутатлар корпусининг камида учдан бир қисми ташаббуси билан илгари сурилиши лозим. Мазкур масалада қарор қабул қилиш учун депутатларнинг кўпчилиги овоз бериши зарур. Президентга нисбатан импичмент Миллий Ассамблея аъзоларининг кўпчилик қисми ташаббуси билан илгари сурилади ҳамда депутатларнинг учдан икки қисми овози билан қабул қилинади.

Корея Республикасида аралаш сайлов тизими қўлланилади. Депутатларнинг 246 нафари бир мандатли округлар, 54 нафари эса пропорционал сайлов тизими (партиялар рўйхати) асосида сайланади. Сайловга 19 ёшга тўлган мамлакат фуқароси сайлаш ҳуқуқига эга. 25 ёшга тўлган фуқаролар парламент депутати этиб сайланиши мумкин. Бир мандатли

округлар бўйича сайловда нисбатан кўпчиликнинг овозини қўлга киритган номзод ғалаба қозонади. Округлар бўйича номзодларнинг бирортаси ҳам сайловчиларнинг кўпроқ овозини қўлга кирита олмаसा, у ҳолда ёши энг улуғ номзод ғолиб деб топилади.

Сайлов ва референдумнинг қонуний ва ҳаққоний ўтишини назорат қилиш, партиялар билан боғлиқ маъмурий масалаларни кўриб чиқиш учун сайлов қўмиталари тузилади. Марказий сайлов қўмитаси тўққиз кишидан иборат. Унинг уч нафарини Президент, яна уч нафарини эса Олий суднинг бош судьяси тайинлайди. Қўмитанинг қолган уч аъзосини парламент сайлайди. Қўмита аъзоларининг ваколат муддати — олти йил. Қўмита аъзолари сиёсий партияларнинг аъзоси бўлиши мумкин эмас. Сайлов кампаниялари сайлов қўмиталари бошчилигида олиб борилади. Марказий сайлов қўмитаси сайловолди ташвиқоти пайтида ҳар бир сиёсий партияга тенг имконият ва шароит яратиб беради.

Пропорционал сайлов тизими бўйича ҳар қандай сиёсий партиянинг парламент сайловида тақдим этадиган номзодларининг тенг ярми хотин-қизлардан иборат

бўлиши шарт. Сиёсий партиялар бир мандатли округлар бўйича номзодларни илгари суришда хотин-қизлар уларнинг ўттиз фоизини ташкил этишига эътибор қаратиши лозим. Шунингдек, номзодларни сайловчилар ташаббускор гуруҳи ҳам илгари суриши мумкин. Бунинг учун 300дан 500гача фуқаро номзодни қўллаб-қувватлаши талаб этилади. Фуқаролар фақат бир мандатли номзодларни илгари суриш ҳуқуқига эга. Қонунчиликда бирор-бир сиёсий партиянинг аъзоси мустақил номзод сифатида сайловда иштирок этиши маън этилади.

Мамлакат Конституциясида давлат кўппартиявийликни қўллаб-қувватлаши, улар давлат ҳимоясида бўлиши белгиланган. Қолаверса, давлат қонунчиликда белгиланган тартибда уларни молиялаштиришга кўмаклашиши мумкин. Бироқ сиёсий партияларнинг мақсад ва фаолияти демократик тартибларга зид келган тақдирда ҳукумат Конституциявий суд орқали уларни тарқатиб юбориш ваколатига эга. Бундай ҳолатда сиёсий партиянинг фаолияти Конституциявий суднинг қарори билан тўхтатилиши мумкин.

2016 йилнинг апрель ойида ўтказилган парламент сайловидан сўнг шу чоққача Миллий Ассамблеяда энг кўп ўринга эга бўлган “Сэнури” партияси етакчилик мавқени қўлдан бой берди. Сайлов натижаларига кўра, партия парламентдаги 300 мандатнинг 122 тасини қўлга киритди. Ваҳоланки, партия 2012 йилги парламент сайловида 152 ўринни қўлга киритиб, Миллий Ассамблеяда энг кўп ўринни эгаллаган эди. Мухолифатдаги “Тобуро” демократик партияси эса сайловда 123 ўринни қўлга киритиб, ғалаба қозонди. Шунингдек, Халқ партияси 38, Адолат партияси 6, мустақил депутатлар эса парламентдаги 11 ўринни банд этди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Корея Республикаси Президенти Мун Чжэ Ин 2019 йил 18-21 апрель кунлари давлат ташрифи билан мамлакатимизда бўлди. Корея Республикаси Президенти ташриф доирасида Олий Мажлис Қонунчилик палатасида ҳам бўлиб, депутатлар ҳамда Сенат аъзолари олдида нутқ сўзлади.

Ўзаро муносабатларда парламентларо алоқалар ҳам муҳим ўрин тутди. Икки мамлакат қонун чиқарувчи органлари ўртасида ҳамкорлик 1995 йилда бошланган. Корея Республикаси Миллий Ассамблеясида “Корея—Ўзбекистон” парламент дўстлик ассоциацияси тузилган. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида эса 2005 йилдан буён Корея Республикаси Миллий Ассамблеяси билан ҳамкорлик бўйича парламентларо гуруҳ фаолият юритади.

2017 йилнинг сентябрь ойида Корея Республикаси Миллий Ассамблеяси Спикери Чон Сэ Гюн раҳбарлигидаги нуфузли делегация мамлакатимизда меҳмон бўлди ва парламентимиз аъзолари билан учрашди. 2018 йилнинг февраль ойида эса Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери Нурдинжон Исмоилов Корея Республикасида бўлди, ташриф якунлари бўйича Корея Республикаси Миллий Ассамблеяси билан ҳамкорлик меморандуми имзолади. Мазкур йўналишдаги ҳамкорлик парламентлар ўртасида доимий ишчи алоқаларни сақлаб туриш, тажриба алмашиш, турли тадбирларда иштирок этиш имконини бермоқда.

Шаҳзод ҒАФҒОРОВ,
халқаро шарҳловчи

Пресс-тур

“Агробанк” АТБ “Худудларда “Агробанк” АТБнинг молиявий кўмагида фаолиятини бошлаган тадбиркорлик субъектларини ривожлантириш борасида олиб борилаётган ишлар” мавзусида пресс-тур ташкил этди. Унда “Агробанк” АТБ ходимлари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

“АГРОБАНК”НИНГ КРЕДИТЛАРИ ҲИСОБИГА КОРХОНАЛАР ЎЗ ФАОЛИЯТИНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРМОҚДА

— Бугунги кунда банк томонидан нафақат аҳоли ва мижозларга тезкор, ишончли, замонавий банк хизматлари кўрсатилмоқда, балки йирик тадбиркорлик субъектларининг истиқболли, инвестицион ва экспортбop маҳсулотлар тайёрлашга йўналтирилган лойиҳаларни молиялаштиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда, — дейди “Агробанк” АТБ Инвестиция фаолиятини мувофиқлаштириш ва лойиҳаларни бошқариш маркази директори ўринбосари Иномжон Жўрабоев. — Хусусан, жорий йилнинг 1 апрель ҳолатига ажратилган инвестицион кредитлар қолдиги 4 триллион 974 миллиард сўмни ташкил этди. Ушбу кредитлар sanoat, қишлоқ хўжалиги, қурилиш ва транспорт, моддий-техник таъминоти ҳамда иқтисодийнинг бошқа соҳаларига йўналтирилган.

Қайд этиш жоизки, тадбиркорлар лойиҳаларини молиялашда хорижий кредит линиялардан кенг фойдаланилаётгани ҳам банк, ҳам тадбиркорлар учун қулайлик туғдирмоқда. Жумладан, 2018 йилда халқаро молия институтларидан 30 миллион АҚШ доллари миқдорида, жорий йилнинг 1-чорагида эса 191 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит линия маблағлари жалб этилиб, истиқболли лойиҳаларга йўналтирилди.

Қолаверса, хорижий кредитларни кенг жалб қилиш борасида ҳам салмоқли натижаларга эришилмоқда. Хусусан, шу йилнинг январь ойида Президентимизнинг Германияга ташрифи доирасида ўтказилган бизнес-форумда “Landesbank Baden-Wuerttemberg” ҳамда “Commerz Bank AG” банклари билан 171 миллион АҚШ доллари миқдоридаги кредит линия маблағларини жалб қилиш бўйича келишув шартномалари имзолангани фикримиз тасдиғидир.

Бундан ташқари, Хитой “Эксимбанк”нинг 20 миллион АҚШ доллари миқдоридаги кредит линия маблағлари ҳисобидан жорий йилнинг 1-чорагида 20 яқин лойиҳага 41,7 миллион АҚШ долларилик кредит ажратилди. Бунинг ҳисобига худудларда янги замонавий ишлаб чиқариш корхоналари барпо этилиб, минглаб янги иш ўринлари яратилмоқда.

Пресс-тур давомида журналистлар банкнинг молиявий кўмагида амалга оширилаётган лойиҳалар билан танишиш учун Тошкент вилоятининг Оққўрғон туманида жойлашган “Maxim gold tex” масъулияти чекланган жамиятда бўлишди.

Мазкур корхона пахта толасидан калава ип ишлаб чиқаришга ихтисослашган бўлиб, банк уни

ташкил этишда 132,7 миллиард сўм миқдорида кредит ажратди. Бунинг натижасида корхонада 250 янги иш ўрни яратилди, кунига 15 тонна калава ип ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ҳозирда корхонада тайёрланаётган маҳсулотлар нафақат ички бозор, балки экспортга ҳам йўналтирилмоқда. Ўтган йил корхона Туркия ва Россияга 51 миллиард сўмлик маҳсулот экспорт қилишга эришди. Корхона келгусида ҳам бу ютуқлар билан чекланиб қолиш ниятида эмас.

— Фаолиятимизни янада кенгайтириш, асосан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришни режалаштирганмиз, — дейди “MAXIM GOLD TEX” МЧЖ раҳбари Ҳасан Абдуллаев. — Лойиҳамизнинг биринчи қисмида йиллик қуввати 2 минг 100 тонна калава ип ишлаб чиқариш цехи барпо этилиб, янги иш ўрни яратилди. Мазкур лойиҳа “Агробанк” томонидан молиялаштирилмоқда. Бундан ташқари тайёр тўқимачилик маҳсулотларини ишлаб чиқаришни мўлжаллаб турибмиз. Банк ушбу лойиҳамизни ҳам ижобий баҳолади — у билан кейинги режаларимиз хусусида келишиб олинди.

Паркент туманидаги “Soft gigienik” МЧЖ ҳам бугунги кунда самарали фаолият юритаётган корхоналарлар сирасига қиради. Ўз фаолиятини банк молиявий кўмаги асосида кенгайтирган ушбу корхона айни пайтда йилига 2 миллион дондан зиёд болалар тағиллари ишлаб чиқармоқда. Корхона ўтган йил 44,3 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, ташқи бозорга экспорт қилишга ҳам эришди.

Пресс-тур қатнашчилари Тошкент шаҳрида фаолият юритаётган “Alubond Composite Material” МЧЖнинг ишлаб чиқариш жараёни билан ҳам танишди. Мазкур корхона асосан қурилиш маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган бўлиб, ўз фаолиятини банк кредит маблағлари ҳисобига янада кенгайтирди. Бунинг натижасида корхона ўтган йил давомида 8,9 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Улар тайёрлаётган маҳсулотлар юртимизнинг бунёдкорлик ишларида кенг қўлланилмоқда.

Мухтасар айтганда, “Агробанк” АТБ бугун аҳолини тадбиркорликка кенг жалб қилиш, уларнинг бизнес лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлаш ва юртимиз ривожига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётир. Бу бир кунлик пресс-тур жараёнида яна бир бор аққол намоён бўлди.

Ислом СУЛТОНОВ,
“Миллий тикланиш” мухбири

